

RYSZARD ZARĘBA

***Sweertia perennis* L., — Niebielistka trwała — nowy gatunek flory Białowieskiego Parku Narodowego — *Sweertia perennis* L., eine neue Art der Flora des Naturparkes Białowieża**

(Wpłynęło 15. III. 1955)

Podczas prac związanych z inwentaryzacją przyrodniczo-leśną Białowieskiego Parku Narodowego znalazłem nie notowany jeszcze dla tych okolic gatunek — niebielistkę trwałą — *Sweertia perennis* L.

Roślina ta reprezentuje subarktyczno-górski element flory (3). Niebielistka jest rzadko spotykanym gatunkiem na naszych terenach. Posiada ona dwa zasięgi: na północy i południu kraju, oraz dysjunktywną występkę w obrębie Wyżyny Lubelskiej i Roztocza. Na południu kraju występuje bardzo rzadko w Karpatach i Sudetach wraz z innym spokrewnionym blisko gatunkiem *Sweertia alpestris*, B m. Na północy spotyka się sporadycznie na Pomorzu, w Poznańskim, na Mazurach i w Białostockiem.

Odkryte przeze mnie nowe stanowisko znajduje się na obrzeżu rezerwatu, na łąkach zarastających brzegi rzeki Narewki w oddziale 369 w południowej części wyłączenia 45, w odległości około 2 km w linii powietrznej od osady pałacowej w Białowieży. Niebielistka rośnie tam na torfowisku typu nizinnego, pochodzenia rzecznoego, w zespole *Salix aurita*-*Frangula alnus* T x. 1937. Znalazłem tam kilka kęp, które dnia 27. VIII. 1954 r. były w pełni kwitnienia. Kwiaty miały barwę stalowoniebieską, przeważały czterokrotne, część była pięciokrotnych.

Niebielistka rosła z następującymi gatunkami roślin:

<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.	<i>Festuca rubra</i> L.
<i>Aspidium thelypteris</i> Sw.	<i>Filipendula ulmaria</i> Maxim.
<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	<i>Galium</i> sp.
<i>Carex</i> sp.	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.
<i>Calamagrostis lanceolata</i> Roth.	<i>Lythrum salicaria</i> L.
<i>Comarum palustre</i> L.	<i>Menyanthes trifoliata</i> L.
<i>Cirsium palustre</i> Scop.	<i>Peucedanum palustre</i> Moench.
<i>Equisetum palustre</i> L.	<i>Parnassia palustris</i> L.
<i>E. limosum</i> L.	<i>Pirola rotundifolia</i> L.
<i>Epilobium palustre</i> L.	<i>Potentilla tormentilla</i> Neck.

Phragmites communis Trin. *S. pentandra* L.
Salix cinerea L. *S. repens* auct.

Dzięki nowoodkrytemu stanowisku południowa granica północnego zasięgu zostaje przesunięta bardziej na południe w porównaniu z granicą zasięgu *Sweetia perennis* wyznaczoną przez prof. Hryniewieckiego (1932) (5).

Z Zakładu Badania Lasów Pierwotnych IBL w Białowieży

LITERATURA

1. Drymmer K., 1899. Spis roślin skrytokwiatowych, naczyniowych, i jawnokwiatowych zebranych w 1888 r. w Puszczy Białowieskiej, Ładzkiej i Świsłockiej. Pamiętnik Fizjograficzny, Kraków.
2. Hegi G. 1912. Illustrierte Flora von Mitteleuropa. Bd. V. 3, München.
3. Steffen H., 1926. Führer durch die Flora und Vegetation Masurens und angrenzender Gebiete, Leipzig.
4. Szafer W., 1930. Element górski we florze Niżu Polskiego. Rozpr. Wydz. Mat. Przyr. PAU Dz. B, t. 69, nr 3, Kraków.
5. Hryniewiecki B., 1932. O zasięgach niektórych rzadszych roślin we florze Polski i Litwy. Act. Soc. Bot. Pol. Vol. IX, Warszawa.
6. Paczoski J., 1930. Lasy Białowieży, Poznań.
7. Karpiński J. J., 1949. Materiały do bioekologii Białowieskiego Parku Narodowego, Warszawa.
8. Matuszkiewicz W., 1952. Zespoły leśne Białowieskiego Parku Narodowego, Lublin.
9. Szafer W., Kulczyński St., Pawłowski B., 1953. Rośliny Polskie, Warszawa.

ZUSAMMENFASSUNG

Sweetia perennis L. — eine seltene, im Naturpark Białowieża bisher noch nicht notierte Pflanzenart, wurde in einem Wiesenmoore an der Grenze des Naturschutzgebietes gefunden.

Durch diesen neuen Fund wurde die Verbreitungsgrenze dieser Pflanze weiter gegen Süden verschoben.

IBL. Institut für Untersuchungen der ursprünglichen Wälder in Białowieża